

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

**ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ,
СОЦІОЛОГІЇ ТА ПСИХОЛОГІЇ**

КАФЕДРА СОЦІОЛОГІЇ

ІНСТИТУТ СОЦІОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

КИЇВСЬКЕ ВІДДІЛЕННЯ СОЦІОЛОГІЧНОЇ АСОЦІАЦІЇ УКРАЇНИ

ТРАДИЦІЇ ТА НОВАЦІЇ У РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ СОЦІОЛОГІЧНОЇ НАУКИ: ДОСЛІДЖЕННЯ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

**Збірник матеріалів
VII Всеукраїнської науково-практичної
конференції студентів, аспірантів та
МОЛОДИХ ВЧЕНИХ**

**26 лютого 2026 року
м. Київ**

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ,
СОЦІОЛОГІЇ ТА ПСИХОЛОГІЇ
КАФЕДРА СОЦІОЛОГІЇ
ІНСТИТУТ СОЦІОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
КИЇВСЬКЕ ВІДДІЛЕННЯ СОЦІОЛОГІЧНОЇ АСОЦІАЦІЇ УКРАЇНИ**

**ТРАДИЦІЇ ТА НОВАЦІЇ
У РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ
СОЦІОЛОГІЧНОЇ НАУКИ:
ДОСЛІДЖЕННЯ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ**

*Збірник матеріалів VII Всеукраїнської науково-практичної
конференції студентів, аспірантів та молодих вчених*

26 лютого 2026 р.

м. Київ

T65 Традиції та новації у розвитку сучасної соціологічної науки: дослідження молодих вчених [Електронний ресурс]: зб. матеріалів VII Всеукр. наук.-практ. конф. студентів, аспірантів та молодих вчених (Київ, 26 лютого 2026 р.) – Київ : КНЕУ, 2026 – 220 с.

ISBN 978-617-8310-60-8

У матеріалах VII Всеукраїнської науково-практичної конференції представлений науковий доробок молодих вчених щодо пріоритетних напрямів розвитку соціологічної науки у предметному полі спеціальних та галузевих соціологій (управління, освіта, молодь, культура, економіка, соціальні та медіакомунікації, традиції корпоративної соціальної відповідальності в Україні, соціологічний вимір підприємницької діяльності, соціальні виміри повсякденності тощо).

Організатори конференції не завжди поділяють думку учасників. У збірнику максимально точно відображається орфографія та пунктуація, запропонована учасниками. Усі матеріали подаються в авторській редакції.

Розповсюджувати та тиражувати
без офіційного дозволу КНЕУ заборонено

ЗМІСТ

ДИСКУСІЙНА ПЛАТФОРМА 1

Тематичні напрямки: соціальні та медіа-комунікації як чинник впливу на сприйняття соціальної реальності

DZHOGA Olesya

SELF-IMAGE AS A FACTOR IN SHAPING COMMUNICATIVE INTERACTION IN THE CONTEXT OF FORCED DISPLACEMENT INTO THE EUROPEAN SOCIOCULTURAL SPACE 10

АНІКІНА Наталія

РОЛЬ СОЦІАЛЬНИХ МЕДІА У ПОШИРЕННІ НАРАТИВІВ СУЧАСНОЇ ПРОПАГАНДИ: ВІД МАНІПУЛЯЦІЇ ДО ПЕРЕКОНАННЯ 12

БЕНИЦЬКИЙ Олексій

ВОЄННА ПУБЛІЦИСТИКА КРІЗЬ ПОГЛЯД УЧАСНИКІВ БОЙОВИХ ДІЙ 15

БОЙМИСТРУК Софія

СОЦІАЛЬНІ ТА МЕДІА-КОМУНІКАЦІЇ ЯК МЕХАНІЗМ КОНСТРУЮВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ РЕАЛЬНОСТІ 18

ВЕНГЕРЕНКО Микола

ТЕМАТИКА ЖУРНАЛІСТСЬКИХ РОЗСЛІДУВАНЬ В ОНЛАЙН-МЕДІА ПІД ЧАС РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ 20

ВЕНГЛЬОВСЬКА Світлана

МІЖ ГОМО ТА СОЦІАЛЬНИМ ЗАХИСТОМ: ЯК ЦИФРОВА ГОНИТВА ЗА УСПІХОМ ПІДРИВАЄ СОЦІОЕКОНОМІЧНУ БЕЗПЕКУ МОЛОДІ 23

ГАРЬКАВЧЕНКО Дарина

БРЕНДОВАНА ПРОДУКЦІЯ МЕДІА ЯК ІНСТРУМЕНТ ІДЕНТИФІКАЦІЇ ТА СОЛІДАРИЗАЦІЇ АУДИТОРІЇ 26

ГОЛОВАТЮК Софія

ПОДКАСТИНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ БІЗНЕС-КОМУНІКАЦІЇ ТА ФОРМУВАННЯ РЕПУТАЦІЙНОГО КАПІТАЛУ В УМОВАХ ВОЄННО-ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ .. 30

ГУСЄВ Прохор

ДІДЖИТАЛ-НАРРАТИВ ЯК КЛЮЧОВИЙ КОМПОНЕНТ СУЧАСНОГО ТРЕВЕЛ-ПРОДУКТУ 33

ДЕМ'ЯНЧУК Дарина, МАГДИСЮК Людмила

ЗАЛЕЖНІСТЬ ВІД СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ ЯК ЧИННИК ЗНИЖЕННЯ ЯКОСТІ ЖИТТЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ 36

ЗАВІРЮХА Ростислав

РОЛЬ МЕМІВ ЯК СУЧАСНИХ СИМВОЛІЧНИХ МАРКЕРІВ У ФОРМУВАННІ КОЛЕКТИВНОЇ ПАМ'ЯТІ..... 39

ІВАНЬКО Станіслав

ЕТИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ В УМОВАХ ВІЙНИ 42

КЛИМЕНКО Уляна	
ПОЛІТИЧНІ КОМУНІКАЦІЇ В УКРАЇНІ В УМОВАХ СУЧАСНОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА	44
КОМАР Микита	
ВПЛИВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ТА DEERFAKE-ТЕХНОЛОГІЙ НА ІНФОРМАЦІЙНУ ПОВЕДІНКУ НАСЕЛЕННЯ ТА СОЦІАЛЬНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ	47
КУЧКАРОВ Боїрджон	
ЕКОНОМІЧНИЙ БЛОГ В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ: ТРАНСФОРМАЦІЯ НОРМ ПІДГОТОВКИ ПУБЛІКАЦІЙ (НА МАТЕРІАЛІ TELEGRAM-КАНАЛІВ).....	50
ЛОЗОВА Дар'я	
СПРИЙНЯТТЯ НОВИННОЇ ІНФОРМАЦІЇ АУДИТОРІЄЮ В УМОВАХ КРИЗИ: ТЕОРЕТИЧНИЙ ВИМІР	53
ЛЯЩЕНКО Вікторія	
ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ВІДПОВІДАЛЬНОГО ІНФОСПОЖИВАННЯ СЕРЕД МОЛОДІ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ	55
МАЛЬЦЕВА Валерія	
ФОРМУВАННЯ ІНКЛЮЗИВНИХ НАРАТИВІВ В УКРАЇНСЬКОМУ МЕДІА ДИСКУРСІ	58
МИШАНИЧ Іван	
ЦИФРОВІ МЕДІА Й СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ ЯК ПРОСТІР ДІАЛОГІЧНОЇ РЕКЛАМНОЇ КОМУНІКАЦІЇ	60
МУХА Дмитро	
СОЦІАЛЬНІ ТА МЕДІА-КОМУНІКАЦІЇ В РЕКЛАМІ: РОЛЬ ГРОМАДСЬКОГО РЕЗОНАНСУ У СПРИЙНЯТТІ СОЦІАЛЬНОЇ РЕАЛЬНОСТІ	62
НІКОЛАСНКО Олександр	
ЕХО-КАМЕРИ Й НОВИНИ: РОЛЬ TELEGRAM У СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ЖУРНАЛІСТИЦІ	64
ОМЕЛЬЧЕНКО Марина	
ФУНКЦІОНУВАННЯ СТЕРЕОТИПІВ І ФРЕЙМІВ У СУЧАСНОМУ МЕДІЙНОМУ ДИСКУРСІ	67
ОСТАПОВА Яна	
ВПЛИВ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ НА ФОРМУВАННЯ ТА ПОШИРЕННЯ КУЛЬТУРИ КЕНСЕЛІНГУ В БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩІ	69
ОСТРОУШКО Іван	
ОСОБЛИВОСТІ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ СОЦІАЛЬНИХ ЯВИЩ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ВІЙН	72
ПАВЛЮК Яна	
ІНФОГРАФІКА В ОНЛАЙН-ЖУРНАЛІСТИЦІ ЯК ФОРМА СТОРІТЕЛІНГУ	75
ПОЛКОВЕНКО Тарас	
АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ МЕДІЙНИХ МАТЕРІАЛІВ ПРО ПОШКОДЖЕНЕ АБО ЗНИЩЕНЕ ВІЙНОЮ МАЙНО ГРОМАДЯН УКРАЇНИ	79

РОЗВОДОВА Олена	
УКРАЇНСЬКЕ КІНО ЯК ВІДБИТТЯ ІСТОРИЧНОГО ДОСВІДУ СУСПІЛЬСТВА: ЕКОНОМІЧНІ ТА МЕДІААСПЕКТИ	83
СЕРЕБРЯНСЬКА Тетяна	
ТЕНДЕНЦІЇ ТА ВИКЛИКИ ТРЕВЕЛ-ЖУРНАЛІСТИКИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ	87
СМІЮХА Злата	
ТРАНСФОРМАЦІЯ МЕДІА-КОМУНІКАЦІЙ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВІЙНИ	90
СУСЛА Дар'я	
МОЛОДІЖНА АУДИТОРІЯ ЯК КЛЮЧОВИЙ СПОЖИВАЧ КОРОТКИХ ВІДЕОНОВИН: ПОВЕДІНКОВІ ТА КОМУНІКАЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ	93
ХІТІРІ Марія	
ПОДКАСТ ЯК ФОРМА ТРАНСФОРМАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ В УМОВАХ ЦИФРОВИХ ТА ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ	96
ШИНКОВА Емма	
МОЛОДЬ І СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ: КОНФЛІКТНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЦИФРОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ	99
ЯРОШ Назар	
ВПЛИВ СОЦІАЛЬНОЇ МЕРЕЖІ INSTAGRAM НА ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ФІНАНСОВОЇ ГРАМОТНОСТІ МОЛОДІ	102

ДИСКУСІЙНА ПЛАТФОРМА 2

Тематичні напрямки: соціологія повсякденності: соціальні, економічні та культурні аспекти; соціальна відповідальність та сталий розвиток: практики, моделі, перспективи; Європейські практики соціального партнерства та діалогу в Україні

KNARYTONOVA Daria	
EUROPEAN LEGAL PRACTICES AS A DRIVER OF THE TRANSFORMATION OF THE INSTITUTIONAL BALANCE OF POWER: A SOCIAL PERSPECTIVE.....	104
YANG Qi	
POST-GLOBALIZATION MODELS OF ECONOMIC LEADERSHIP: THE CASE OF CHINA AND SOCIO-ECONOMIC ORIENTATIONS FOR UKRAINE	106
АНЬШАКОВА Kіpa	
ВІДКРИТІСТЬ ТА ПРОЗОРИСТЬ ЯК КЛЮЧОВІ ЕЛЕМЕНТИ ЕФЕКТИВНОЇ КОМУНІКАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ	110
ВЕРЗУН Інна	
ВПЛИВ ФЕЙКІВ НА СПРИЙНЯТТЯ СОЦІАЛЬНОЇ РЕАЛЬНОСТІ	112
ГАЛІМОВ Едем	
САКРАЛЬНІ ЦІННОСТІ ЯК ФУНДАМЕНТ СОЦІАЛЬНОЇ ЗГУРТОВАНOSTІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ.....	114
ГАЛАЙЧУК Дар'я	
BUSINESS INTELLIGENCE ЯК СОЦІАЛЬНА ТЕХНОЛОГІЯ ВПЛИВУ НА ІНВЕСТИЦІЙНУ ПОВЕДІНКУ	117

ГЛУХЕНЬКА Марія	
ПЕРСОНАЛЬНИЙ БРЕНДИНГ ТА ДІЛОВА КОМУНІКАЦІЯ У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ.....	120
ГОРБОВА Юлія	
ПОВСЯКДЕННІ ЕКОНОМІЧНІ ПРАКТИКИ НАСЕЛЕННЯ НА ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ УКРАЇНИ В УМОВАХ ІНФРАСТРУКТУРНОЇ КРИЗИ	122
ДРУЖЧЕНКО Марія	
ТРАНСМІСІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ: КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ «ЖИВОЇ ПАМ'ЯТІ» В СУЧАСНИХ СОЦІОЛОГІЧНИХ ПРАКТИКАХІ.....	125
ЄРЕМЕНКО Андрій	
ВОЛОНТЕРСТВО У СТРУКТУРІ ПОВСЯКДЕННОСТІ В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ: МОТИВАЦІЙНІ ПРОФІЛІ В РАМКАХ ТЕОРІЇ САМОДЕТЕРМІНАЦІЇ	127
КОЗАЧОК Тетяна	
СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У ПАРАДИГМІ ДИПЛОМАТІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	130
ЛИСЕНКО Діана	
ЗАСТОСУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ПІДХОДІВ ДО ОЦІНЮВАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПРОГРАМ У ДІЯЛЬНОСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД УКРАЇНИ	133
МЕЛЬНИК Марія	
СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ОРГАНІЗАЦІЙ У ПАРАДИГМІ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	136
ПОЗНІЙ Олександр	
ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС НА ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ УКРАЇНИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПРОПАГАНДИ: МЕХАНІЗМИ, НАРАТИВИ, ПРАКТИКИ	139
РОСЛАНКІНА Дар'я	
ФЕНОМЕН НОСТАЛЬГІЇ В УМОВАХ СОЦІАЛЬНИХ НЕВИЗНАЧЕНОСТЕЙ	142
РЯБОКОНЬ Іван	
ТРАНСФОРМАЦІЯ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ: СОЦІАЛЬНЕ ІНВЕСТУВАННЯ ЯК ЧИННИК ДЕМОГРАФІЧНОЇ ТА ЕНЕРГЕТИЧНОЇ СТІЙКОСТІ	144
СТЕПАНЕНКО Анна	
СТРАТЕГІЇ ВРЕГУЛЮВАННЯ МІЖСОБИСТІСНИХ КОНФЛІКТІВ У ПРОЦЕСІ КОМУНІКАЦІЇ	147
СТЕПАНЕНКО Руслан	
ГРОМАДСЬКА ДУМКА ЯК ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНОГО КОНТРОЛЮ ТА СТАБІЛІЗАЦІЇ	150
ТАРАНОВА Анастасія	
ІНФЛЮЕНСЕРИ ЯК НОВІ АКТОРИ ПУБЛІЧНОЇ СФЕРИ	151
ТЕЛИЦИНА Олена	
САПЛЕМЕНТАЦІЯ ЯК СОЦІАЛЬНА СКЛАДОВА КУЛЬТУ ЗДОРОВОГО ТІЛА	153
ЧАЙКА Віктор	
АДАПТАЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: АНАЛІЗ ЗМІН ПОВСЯКДЕННОГО ЖИТТЯ.....	156

ШИНКАРЕНКО Микола

КОРПОРАТИВНА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ІТ-КОМПАНІЙ 159

ШКРИБІТЬКО Марія

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ МОЛОДІ В УМОВАХ ВІЙНИ КРІЗЬ ПРИЗМУ СТАЛОГО ПОСТУПУ (НА ПРИКЛАДІ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ) 162

ДИСКУСІЙНА ПЛАТФОРМА 3

Тематичні напрямки: виклики сьогодення у соціальній сфері; соціологічний вимір економічної діяльності; соціальна антропологія: стан і перспективи

АЛЕКСІН Гліб

ПОСТ-РЕЛОКАЦІЙНА АДАПТАЦІЯ БІЗНЕСУ: ВИМІР ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ 165

БОЙКО Юлія

ДЕМОГРАФІЧНА КРИЗА ЯК ОДИН ІЗ ВИКЛИКІВ СЬОГОДЕННЯ У СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ..... 167

Валько Яна

СОЦІОЛОГІЧНІ ДЕТЕРМІНАНТИ ФОРМУВАННЯ ВАРТОСТІ БІЗНЕСУ В ЕКОНОМІЦІ ВИСОКОГО РИЗИКУ: ІНТЕГРАЦІЯ ESG-ФАКТОРІВ У DCF-ОЦІНЦІ 170

ГОРБОВ Владислав

БАГАТОВИМІРНИЙ ПІДХІД ДО ДОСЛІДЖЕННЯ РЕЛОКОВАНОГО БІЗНЕСУ: МІЖ СТРУКТУРНИМИ ОБМЕЖЕННЯМИ ТА АДАПТАЦІЙНИМИ ПРАКТИКАМИ 173

ДМИТРІВ Каміла

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ СТАНДАРТИ ТА МЕХАНІЗМИ ОЦІНЮВАННЯ ДОТРИМАННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ 176

КАРВАСАРСЬКА Марія

ГЕНДЕРНІ СТЕРЕОТИПИ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ: РЕЗУЛЬТАТИ ЕМПІРИЧНОГО АНАЛІЗУ 180

ЛАВРЕНЮК Владислав

РИЗИК-КУЛЬТУРА ТА ЕТИЧНА ІНФРАСТРУКТУРА БАНКУ ЯК ПЕРЕДУМОВА ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ESG-РИЗИКАМИ..... 182

ЛИТВИН Аня

ТРАДИЦІЙНИЙ ТА ІННОВАЦІЙНИЙ ВПЛИВ ТІКТОК НА ФОРМУВАННЯ ЦІННОСТЕЙ МОЛОДІ 185

МІНАЄВ Андрій, МАТВІЄНКО Людмила

РЕЛІГІЯ ЯК МЕХАНІЗМ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ 187

НЕСЕНЮК Аліна

ТРАНСФОРМАЦІЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ В УМОВАХ СОЦІАЛЬНИХ КРИЗ 190

НОХРІНА Ірина	
ТЕХНОЛОГІЇ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПЕРСОНАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ПІДВИЩЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ УСПІШНОСТІ СТУДЕНТІВ	193
ОГУРНА Марія	
РЕКЛАМА ЯК ОСОБЛИВИЙ ВИД МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ	195
ОДЕНБАХ Валерія	
ЦИФРОВА ЗАЛЕЖНІСТЬ ЯК ФАКТОР ТРАНСФОРМАЦІЇ СОЦІАЛЬНИХ ПРАКТИК ОСОБИСТОСТІ	197
ОСТАНІНА Валерія	
САМОПРЕЗЕНТАЦІЯ МОЛОДІ У СОЦМЕРЕЖАХ: ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ФОРМУВАННЯ ВЛАСНОГО ЦИФРОВОГО ІМІДЖУ	200
ОСТАННЯ Софія	
ІНТЕРНЕТ-РЕКЛАМА У СУЧАСНОМУ МЕДІАПРОСТОРІ: ПОНЯТТЯ, ВИДИ ТА ВПЛИВ НА СПОЖИВЧУ КУЛЬТУРУ МОЛОДІ	202
ПЕЧИНСЬКИЙ Роман	
СОЦІАЛЬНИЙ КАПІТАЛ ЯК НЕМАТЕРІАЛЬНИЙ АКТИВ БРЕНДУ В УМОВАХ ЦИФРОВОГО СЕРЕДОВИЩА	205
ПРИХОДЬКО Анна	
ТРАНСФОРМАЦІЯ ФОРМ КОМУНІКАЦІЇ МІЖ УЧАСНИКАМИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	208
РЕВЕНКО Ірина	
ЕКСПЕРТНІСТЬ ЯК ВИКЛИК В УМОВАХ ЦИФРОВОГО СУСПІЛЬСТВА	210
РИВАК Лілія	
СИСТЕМА СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ У ШВЕЦІЇ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ТА МОЖЛИВОСТІ ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ В УКРАЇНІ.....	213
ЯНГОЛЬ Олександр	
КЛЮЧОВІ ПОКАЗНИКИ ОЦІНКИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МЕДИЧНИМИ ПОСЛУГАМИ В УКРАЇНІ	216

Мінаєв Андрій

студент III курсу спеціальності «Інженерія програмного забезпечення»,
навчально-науковий інститут комп'ютерних наук та управління проєктами
*Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова, Україна*

Матвієнко Людмила

кандидат історичних наук,
доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін та філософії,
*Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова, Україна*

РЕЛІГІЯ ЯК МЕХАНІЗМ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

Як один із ключових соціальних інститутів, релігія впливала не лише на приватне життя людей, а й на суспільно-політичні, економічні та державотворчі процеси. Особливе значення в європейському контексті мало християнство, яке протягом тривалого періоду виступало духовною основою західної цивілізації. Розвиток християнства не був однорідним, накопичення розбіжностей у трактуваннях призвів спочатку до Великого церковного розколу 1054 року, що розділив церкву на Західну (Римо-католицьку) та Східну (Православну) (2).

Католицька церква пізнього Середньовіччя була залучена до фінансових зловживань, одним із найпоказовіших проявів яких став масовий продаж індульгенцій за понтифікату Папи Лева X (1513-1521). Отримані кошти були спрямовані на фінансування будівництва собору Святого Петра в Римі. Папа Лев X походив із заможного флорентійського роду Медічі, що додатково посилювало сприйняття церковної влади яка тісно пов'язаної з фінансовими та політичними інтересами. Практика індульгенцій перетворила прощення гріхів на товар, що підривало моральний авторитет церкви. Подібні корупційні явища проявлялися й у формі симонії – купівлі та продажу церковних посад і духовних привілеїв, яка, попри офіційну заборону канонічним правом, мала місце як у католицькій, так і в православній традиції в окремі історичні періоди. Водночас у православ'ї симонія не була інституціоналізованою практикою, а розглядалася як відхилення від церковних норм. Саме проти такої комерціалізації віри та корупційних практик церковного управління виступив Мартін Лютер, який у 1517 році оприлюднив роботу «95 тез», засуджуючи продаж індульгенцій і зловживання католицького духовенства, що стало ідейним поштовхом до Реформації та зародження протестантизму (2).

Теоретичним підґрунтям нашого дослідження є концепція Макса Вебера, викладена у праці «Протестантська етика і дух капіталізму» (1905), яка розкриває взаємозв'язок між релігійними настановами та соціально-економічною поведінкою.

Радикальною відмінністю протестантизму від католицизму та православ'я стало повне заперечення сакрального статусу церковної ієрархії та неможливості повного замолювання гріхів. Протестантизм наголошував на важливості земного життя як простору реалізації релігійного покликання людини через працю, у якій вбачається не лише матеріальна діяльність, а й моральний обов'язок перед суспільством і служіння Богові. Натомість католицька етика не вимагає раціональної організації всієї життєвої поведінки людини як доказу спасіння душі, що зумовлює відсутність постійного контролю над професійною діяльністю. Класичне християнство є більш терпимим до порушень у світській сфері, оскільки моральна провина може бути компенсована через церковне покаєння, а не через постійну етичну дисципліну (1, ст. 130). Макс Вебер зазначає, що у межах протестантизму професійна діяльність є моральним обов'язком, а добросовісність і сумлінне виконання професійних функцій – як ознака етичності (1, ст. 165). Саме такі риси протестантської ідентичності формують негативне ставлення до корупції, оскільки вона прямо суперечить принципу доброчесного й раціонального виконання професійного обов'язку та наносить шкоду суспільному порядку.

Емпіричним підтвердженням ідеї про вплив релігії на сприйняття корупції є дані Індексу сприйняття корупції (CPI) за 2024 рік, оприлюднені Transparency International (міжнародна неурядова антикорупційна організація) (3), а також показники ВВП на душу населення за даними Світового банку (4). Проведемо порівняння цих показників з метою виявлення кореляції між рівнем економічного розвитку, рівнем толерантності до корупції та домінуючою релігією у країні. У табл. 1 представлено співставлення країн-лідерів за індексом CPI з їх макроекономічними показниками та домінуючою релігійною в країні.

Таблиця 1 – Співставлення країн-лідерів за індексом CPI з їхніми макроекономічними показниками та релігійною структурою населення

Країна	CPI	ВВП на душу (PPP, \$)	Домінуюча релігія
Данія	90	79,514	Протестантизм
Фінляндія	88	64,228	Протестантизм
Сінгапур	84	150,689	Буддизм
Люксембург	81	150,929	Католицизм/ Протестантизм
Норвегія	81	101,031	Протестантизм
Швейцарія	81	94,115	Протестантизм
Швеція	80	71,030	Протестантизм

Отже, релігія як соціальний інститут суттєво впливає на сприйняття корупції суспільством. Проведене дослідження виявило кореляцію між домінуванням протестантського населення, високим рівнем економічного розвитку держав і низьким рівнем суспільної нетерпимості до корупції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вебер М. Протестантська етика і дух капіталізму / пер. з нім. О. Погорілий. Київ : Основи, 1994. 272 с.
2. Мак-Ґрат А. Інтелектуальні витоки європейської Реформації / пер. з англ. М. Климчук, Т. Цимбал. Київ : Ніка-Центр, 2008. 432 с.
3. Corruption Perceptions Index 2024. *Transparency International*. URL: <https://www.transparency.org/en/cpi/2024> (дата звернення: 21.01.2026).
4. GDP per capita, PPP (current international \$). *World Bank*. URL: https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.PCAP.PP.CD?most_recent_value_desc=true (дата звернення: 21.01.2026).

Несенюк Аліна

студентка IV курсу факультету
управління персоналом, соціології та психології
*Київський національний економічний
університет ім. В. Гетьмана, Україна*

ВПЛИВ СОЦІАЛЬНИХ КРИЗ НА ТРАНСФОРМАЦІЮ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ МОЛОДІ

Суспільні цінності є фундаментальною категорією соціологічного знання, яке формує орієнтири для поведінки індивідів, груп і всього суспільства в цілому, забезпечуючи стабільність соціальної системи. Вони являють собою об'єктивовані в культурі виявлення про значимість блага, ідеалу та норми, які впливають на мотивацію, соціалізацію та суспільні трансформації. Найважливішими цінностями для людини є життя, здоров'я, свобода, але також цінності це ключовий елемент формування соціального життя, вони є критеріями оцінки реальності, вибору цілей і засобів їх досягнення, а також важливі для прогнозування поведінки.

Трансформація ціннісних орієнтацій сучасної молоді в умовах соціальних криз є актуальною темою для сучасних соціологічних досліджень, оскільки саме молоде

Наукове видання

**ТРАДИЦІЇ ТА НОВАЦІЇ У РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ СОЦІОЛОГІЧНОЇ НАУКИ:
ДОСЛІДЖЕННЯ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ**

*Збірник матеріалів VII Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів,
аспірантів та молодих вчених*

26 лютого 2026 року (м. Київ)

Відповідальний за випуск

Халіков Р.Х.

Комп'ютерна верстка

Горбов В.В.

Чайка В.Г.

Дизайн обкладинки

Горбова Ю.С.

Видавець

ФОП Халіков Руслан Халікович,

Св. № ДК, № 5346 від 17.05.2017

e-mail: halikoff@gmail.com.